

ARVIO
14.5.2014

Arvio GTK:n vuoden 2013 toiminnasta

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vuotta 2013 leimasi taloudellinen epävarmuus. Talouden epävarmuus ja vilkas keskustelu ja uutisointi kaivostoiminnasta ovat muuttaneet toimintaympäristöä ja vaikuttaneet myös GTK:n toimintaedellytyksiin ja yhteiskunnalliseen rooliin.

Mineraalisiin raaka-aineisiin liittyvä yhteiskunnallinen aktiivisuus on edellyttänyt GTK:n osallistumista muun muassa kaivosten stressitestaukseen ja muihin valtionhallinnon hankkeisiin. GTK:n asiantuntijaosaamista on hyödynnetty myös viranomaistoiminnan tukena. GTK:n resursseja ja osaamista on hyödynnetty tiedon tuottamisessa niin suurelle yleisölle kuin räätälöidymmillekin kohderyhmille, kuten päätöksentekijöille.

GTK on toiminnallaan tukenut Suomen pyrkimystä kansainvälisen vaikuttajan rooliin mineraalisiin raaka-aineisiin liittyvissä asioissa. GTK on kansainvälistä arvostusta nauttivana tutkimuskeskuksena keskeinen toimija useissa kansainvälisissä tutkimushankkeissa, ja on lisännyt satsaustaan EU:n toiminta- ja rahoitusohjelmien valmistelussa. GTK on ottanut aktiivisen roolin Tekesin Green Mining –hankkeen tutkimusprojekteissa.

GTK on pääosin saavuttanut kertomusvuonna keskukselle asetetut vaikuttavuustavoitteet toimialoiltaan. GTK:n toiminta on ollut TEMin konsernistrategian mukaista.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

GTK:lle asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuutena hyvin, ja vastaavat monivuotisessa tulossopimuksessa asetettuja tavoitteita. GTK on kehittänyt johtamisen ja mittaamisen instrumentteja TEM:n konsernitavoitteiden mukaisesti.

Supistuvan toimintamäärärahan riittävyyden GTK on varmistanut laitostason säästöohjelmalla.

Toiminnallisen tuottavuuden kehittäminen on jatkunut mm. sähköisiä palveluita hyödyntämällä ja omia toimintoja sujuvoittamalla. GTK:n tietotuotteita ladattiin 2013 noin kolmannes enemmän edelliseen vuoteen verrattuna, syynä mm. parempi käytettävyys, valikoiman laajeneminen ja "avoin tieto". GTK on aloittanut myös sosiaalisen median hyödyntämisen.

Taloudellisuuden osalta GTK:n raportointi painottuu tulosalueanalysointiin. Mineraalivarat ja raaka-ainehuolto on keskeinen ja suurin tulosalue.

Maksullinen toiminta ylitti ministeriön asettaman tavoitteen, myös tämän toiminnan ylijäämä ja kannattavuustavoite ylitettiin. Toiminnan tuotot pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna, kaivannaisteollisuudelta saadut tuotot kuitenkin alan taloustilanteesta huolimatta lisääntyivät jonkin verran, mikä kertoo siitä että GTK tarjoaa toimijoille arvostettua ja relevanttia palvelua.

Yhteisrahoitteisen toiminnan lisääntyminen on kompensoinut niukkenevaa budjettirahoitusta. Yhteisrahoitteisten tutkimushankkeiden kustannusvastaavuus laski viime vuodesta, mutta ylitti edelleen asetetun tavoitteen. EU-rahoitusta on onnistuttu hivenen kasvattamaan ohjelmakauden päättymisestä huolimatta. Ja tähän tulee edelleenkin panostaa luonnonvara-asioiden ollessa EU:ssa varsin keskeisessä roolissa. Tehty lisäsatsaus hankevalmisteluun näkyyne jatkossa lisääntyvänä EU-rahoituksena.

GTK:n tärkein resurssi on tutkimuskeskuksen osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Asiantuntijoiden osuus henkilökunnasta kasvoi hivenen, rekrytoinnit vähenivät edellisvuodesta selvästi. Lähtövaihtuvuutta dominoi eläköityminen. Panostukset henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen sekä hyvinvointiin jatkuvat strategian mukaisesti. Sairauspoissaolojen määrä väheni, joskin jäi tavoitteesta. Keskukseen voidaan katsoa saavuttaneen tavoitteet henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös on varsin selkeä ja sisältää runsaasti toimintaa ja sen tuloksellisuutta kuvaavaa tietoa. Esitettyjen tietojen perusteella saa hyvän käsityksen keskuksen toiminnasta.

Toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevaan analysointiin on panostettu, mutta tätä kehittämistä tulee edelleenkin jatkaa.

Maksullisen palvelutoiminnan kohdalla, etenkin kansainvälisen toiminnan osalta, tulee arvioida millä tavoin tämä tukee laitoksen ydintoimintaa ja osaamisen kehittämistä.

Ministeriö on saanut GTK:lta kertomusvuoden aikana toiminnan seuraamista ja ohjaamista varten tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

3. Toimenpiteet

VTV:n 11.4.2014 päivätyn tilintarkastuskertomuksen mukaan GTK:n toiminnassa on noudatettu talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

Ministeriön näkemyksen mukaan GTK on vuonna 2013 toiminut sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

GTK on edelleen jatkanut keskusta koskevan strategisen arvioinnin toimeenpanoa. GTK:n tulossopimuksen rakennetta on uudistettu monivuotiseksi, ja vuositarkastelu seuraa keskuksen strategista kehittämistä.

Luonnonvarojen käytöstä käydään lisääntyvää keskustelua niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla, ja GTK on omalta osaltaan pyrkinyt tarjoamaan relevanttia asiatietoa keskustelun tueksi. Tähän yhteiskunnan tiedontarpeeseen tulee jatkossa panostaa.

Talouden johtamisen välineiden ja raportoinnin kehittämistyötä tulee edelleen jatkaa. Toiminnan vaikuttavuutta kuvaavien selkeiden indikaattoreiden kehittämiseen tulee panostaa.

Edelleen niukkeneva budjettirahoitus tuo toiminnalle haasteita. Kannattavuustavoitteen saavuttamiseen tulee jatkossakin kiinnittää huomiota.

GTK on itse identifioinut kehittämiskohteiksi asiakassuhteiden hallinnan ja kehittämisen, kumppanuustoiminnan sekä henkilöstörakenteen ja osaamisen uudistamisen vauhdittamisen. Nämä nähdään myös ministeriössä keskeisinä teemoina.

Tulosohjaukseen liittyvää vuorovaikutusta ja ministeriön informaatio-ohjausta jatketaan säännöllisillä tapaamisilla.

Erkki Virtanen
Kansliapäällikkö

Riikka Aaltonen
kaivosylitarkastaja